

Siyasetçilerin, din adamlarının; üniversitelerin konferans ve genel kurul salonlarında, siyasi ve dini içerikli konuşma yapmaları bilime hakarettir. Bu tip girişimlere kesinlikle izin verilmemelidir. Özgür üniversitede tüm olanaklar akademik bilim adamlarına ve öğrencilere açık olmalıdır. Roma La Sapienza Üniversite olaylarını kesinlikle unutmayıniz (2008).*

A. ÖZDEN

2013 Yılı Tübitak Bilim Ödülü Prof. Dr. Cihan YURDAYDIN'a

Ecz. Hülya YURDAYDIN, Prof. Dr. Cihan YURDAYDIN,
Prof. Dr. Peter FERENCI (Soldan Sağa)

İnsanları kendileriyle tanıştırmaya devam ediyoruz. Bu onlara ve tüm insanlığa duyduğumuz saygının, sevginin ifadesidir. Gönül istiyor ki hep birlikte gerçeğin peşinde olalım.

* - Türkiye'de Gastroenteroloji'nin Doğuşu Kitabı s.76-85.

- Güncel Gastroenteroloji Dergisi 2011;15:13-41.

Kâinatı anlayabilmenin yolu bugünkü bilgilerle donanımlı hale gelmekten geçer. İki bin yıl önceki bilgilerle günümüzü anlamaya çalışmak, günümüz sorunlarına çözüm üretmek mümkün değildir.

Once insanımızın, sonra tüm dünya devlet adamlarının, Atatürk'ü anlamaya çalışmaları ve ondaki gerceği kavramaları gereklidir. Küçük dünyamız yönetilemez hale gelmiştir. Çünkü cehalet, sikkesinden kurtulmuş, kudurmuş gibi saldırmaktadır. Cehalet er ya da geç başkası için kazdığı mezara kendisi girecektir.

Önümüzdeki 20 yılda bilim dünyasında inanılmaz gelişmeler yaşanacaktır. Açıkça söylüyorum; bu temel eğitim sistemi ve üniversiter yaşam ile devre dışı kalan ülkelerden birinin de Türkiye olama olasılığı çok yüksektir. Yok olup gitmenin önüne geçilmesi için süratle ilkokula-lise üniversite eğitim sisteminin batı standartlarına kavuşturulması ve eğitici kadroların da batı standardında yetiştilmesi gerekmektedir. Eğiticilerin eğitimi konusunda bilimde ileri gitmiş ülkelerden destek alınması gerekmektedir. Üniversitelerimiz ne kendi sorunlarını, ne de ülke sorunlarını çözme konusunda şimdidiye kadar çare üretmemiştir. Seyir-

“Matematik bilmeyen toplumlarda adalet yoktur”.

John F. Nash

ci konumuna geçen bu kurumların ülkeyi karanlıktan kurtarması imkânsızdır. Biz neden mi çırpınıyoruz? Çünkü “Bizim ona sözümüz var, güneşi zapt edeceğiz”.

Üniversitelerimiz akademik kimliklerini yitirdiğinden, bırakın multidisipliner araştırma yapmayı, klinik çalışmaların bile sağlıklı yapılmadığı kurumlar haline gelmiştir. Üniversitelerde; özellikle tıp fakültelerinde, herkes her şeyi yapmakta, belli konularda uzmanlaşma, farklılaşma istenmemektedir. Yan dalların da dallarının oluşmasına karşı çıkmaktadır. Çünkü herşeyin kendi kontrollerinde olmasını istemektedirler. Hastaların hastaneye değil, kendilerine geldiklerine inandıkları için de hastalık temelli (Karaciğer hastalıkları, iltihabi barsak hastalıkları) uzlaşmaya karşıdır. Oysaki bilimsel çalışma hastalık temelli uzmanlaşma ile başlar. Bu gerçekleşmeyince de ne araştırma ne de klinik çalışma için ortam oluşturmaktadır.

Günümüzde kliniğe yatan veya polikliniğe başvuran hastaların dosyalarının gözden geçirilerek değerlendirilmesi ile (retrospektif) çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar tüm hocaların ismi yazılmakta, yapılan yayınlardan bazen ismi yazılmış hocaların bile haberi olmamaktadır. Zaten özgün bir araştırma yapmaya kalksan, herkes karşı çıkar ya da o çalışmayı ben de yapıyorum diye ortaya çıkarlar. Amaç kimse bir şey yapmasın, yüksek basınçtan rahatsız olmayaçım diye düşünürler. Herkes birbirine benzesin, beyinler değil, yalnız kendileri gelişsin. Herkes tek tip olursa, büyük pastanın paylaşılması kolay olmuş, çünkü pasta herkese yetecek kadar büyümüş.

Bazı klinikler araştırma amaçlı poliklinikler ve araştırma merkezi açarak aydınlığa giden yolu bulmaya çalışmışlardır. Bazıları da kesin kararını vermiş, “bu ülkede ne araştırma ne de çalışma yapılabilir” diye düşünmektedir. Bazıları da “iyi klinik uygulama bile yapılamaz” diye özel çalışmayı tercih etmişlerdir. Ben yaşamım boyunca özel çalışanlara saygılı olmuşumdur, o onların yasal hakkı ve tercileridir. Ama, sistemin mut-

laka tam gün olmasını savunmuşumdur. Bilim tam gün çalışma ile hızla ilerleyebilir. Özel çalışanlar da şuna inanırlar, onlar olmasa hastane çöker. Demek ki insanların inançlarını belirleyen faktörler farklı. Üniversitelerde, görevde devam için yapılması gereken bilimsel değerlendirmeye bu ülkede gerek duyulmadığından, insanlar araştırma yaparak başkalarının öfkelenmesine yol açmak istememektedirler.

Ülkemizde özgün araştırma yapabilecek güvenilir merkezler yoktur. Varsa da araştırmacıların olmazsa olmazı araştırmacı bilim adamı yoktur. Bizde her şey köprüyü geçmek içindir. İstisnalar kaideyi bozmaz.

Üniversitelerdeki tüm olumsuzluklara rağmen bir şeyler yapabilmek için gece gündüz çabalayan bilim insanları da var-

dir. Bunlar az mı azdır. Bu insanlardan birisi de Prof. Dr. Cihan Yurdadın'dır. Çalışmakta olduğu klinik, dünyanın en eski, bağımsız gastroenteroloji kliniklerinden birisidir. Bu klinik kurulduğu tarihten bu yana, birçok bilimsel çalışma gerçekleştirilmiştir. Kliniğin kurucusu hocası Prof. Dr. Zafer Paykoç 1986 yılında TÜBİTAK Hizmet Ödülü, kliniğinin eski hocalarından şu anda ABD'de bulunan Prof. Dr. Atilla Ertaş 1992 yılında TÜBİTAK Bilim Ödülü almıştır. Daha sonra Prof.

Dr. Özden Uzunalimoğlu “Karaciğer Hastalıkları Araştırma Merkezi”ni açarak moleküler seviyede araştırmaların önünü açmıştır. Prof. Dr. Mithat Bozdayı da merkezi uluslararası seviyeye getirmiştir. Ankara Tip Gastroenteroloji Prof. Dr. Cihan Yurdadın'ın gayretleriyle uluslararası bilim dünyasında önemli bir yer edinmiştir. Prof. Dr. Cihan Yurdadın'ın 2013 TÜBİTAK Tip Bilim Ödülü alması asla bir tesadüf değildir. Bu ödül yllarca süren bir çalışmanın karşılığıdır. Ödüller çoğu kez yanlış adrese gitse de bu ödül doğru adrese gitmiştir. Cihan Hoca'nın önumüzdeki yıllarda da birçok uluslararası ödül almasını da bekliyoruz.

Ayrıca Ankara Tip Gastroenteroloji'de önumüzdeki yıllarda TÜBİTAK ödülünü alacak en az dört hocamız daha vardır.

insan önce verdiği emeğin birlikte çalıştığı insanların anlamasını ister. Maalesef bu ülkede en yakınımızdaki bile yaptığı işi göremez hale gelmiştir. İşte o zaman insan yaptığını söylemek zorunda kalıyor. Gerçeği söylemek gerekirse ne onlar ne de bunlar beni anlamadı. Oysa onlara da bunlara da kapıyı ben açtım. Bir gün gerçeği anlayacakları umudunu taşıyorum. Biz bilimden ve ondan yana kesin tavırlıyız.

Bilim dünyasındaki en zor iş muntazam bilimsel dergi çıkarmaktır. Bu zorluğu Prof. Dr. Cihan Yurdaydın'ın anladığını düşünmekteyiz. Turkish Journal of Gastroenterology'nin bugünlere gelmesinde ve yaşatılmasındaki emeği zaten uluslararası bir ödüle değer.

Üniversite bu konuda duyarlı olur, gerekli desteği verirse gelecekte yeni yıldızlar kesinlikle doğacaktır.

Prof. Dr. Cihan Yurdaydın'ın öğrencilik yıllarında başlayan araştırma sevdası, klinik çalışmalarla devam ederken, daha sonra yolu Avusturya'ya, Amerika Birleşik Devletleri'ne kadar uzanır ve sıkıntılı geçen yıllarla devam eder. Daha sonra ülkesine döndüğünde yaşadığı her türlü engele, zorluğa rağmen klinik çalışmalara devam etmesi ufuktaki yıldızı görmesinden kaynaklanıyor. Hepatoloji alanında haklı olarak uluslararası bilim dünyasında önemli bir yer edindi. O, bu ülkede en zor şartlarda bile araştırma yapılabileceğini gösterdi. Bu ülkede yaptığı çalışmalarla bu ödüllü hak etti.

Prof. Dr. Cihan Yurdaydın, Dünya Gastroenteroloji Derneği Genel Sekreterliği, Avrupa Gastroenteroloji Derneği Araştırma Grubu Başkanlığı gibi ülkemize de gurur veren görevleri üstlenmiştir. O tüm zorluklara rağmen ayakta durabilmeyi başardığı için bu mutlu olayı yaşamaktadır. Bundan böyle de genç bilim adamlarının da yetişmesine destek vermesi gerekiyor. Çünkü ödüllü almaktan daha da önemli olan bilimsel tavrı devam ettirebilmektir. Ondan, multidisipliner bir yaklaşım-

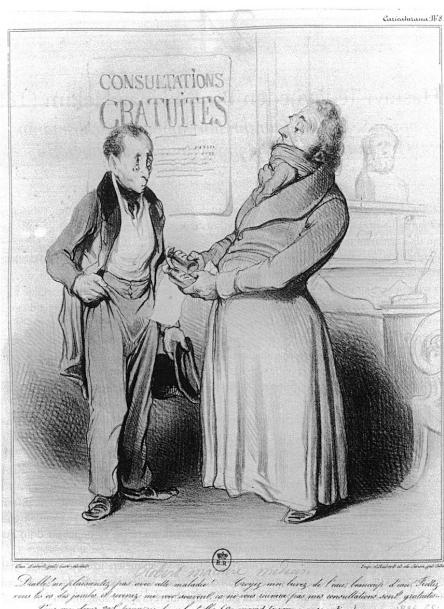
la bir araya gelen bilim adamlarının gerçekleştireceği özgün araştırmaların hayatı geçirilmesinde öncü olmasını bekliyoruz. Gençlere yol gösterir, destek verilirsek geleceğe umutla bakabiliriz.

Gerçegin peşinde, tutkuyla, gece gündüz çalışarak ortaya koyduğu çalışmalar Prof. Dr. Cihan Yurdaydın'a TÜBİTAK Bilim ödülünü getirdi. Bu ödül çoktan onun hakkıydı. Böyle büyük bir başarıyı kıskanmak kimseye bir şey kazandırmaz. Bu başarıyı alkışlayarak bilim yolunda ilerleyecek insanlara cesaret verelim ki yıldızlar hep doşsun, bu ülke de aydınlsın.

İnsan gerçegin peşine düşmeye görsün o tutkunun yarattığı güçle dağları devirir. İşte o güçtür insanların yaratıcılığını ortaya çıkarır.

Bilim dünyasında öncü olmak için; ana dilde düşünmek, ana dilde yazmak gereklidir. Bunun için de anadilimizi bilim dili olarak geliştirmeliyiz. Bir toplum dilini yitirdiği an her şeyini yitirmiş kabul edilir.

Prof. Dr. Ali ÖZDEN

Doktor Robert Macaire (1836),
Honoré Daumier (Fransa Ulusal Kütüphanesi'nin
izni ile kopyalanmıştır).